

Ritthem, een fijn dorp om in te wonen en te leven!

In 2023 besluit de Dorpsraad dat het tijd wordt om een nieuw Dorpsplan op te stellen. Het oude besloeg de periode 2010-2020. In die jaren is er veel gebeurd. Het dorpschooltje aan de Zuidwateringstraat sloot en het duurde (te) lang voor er invulling werd gegeven aan de vrijkomende locatie. Aan de Zandweg kwamen nieuwe huizen en in 2020 viel het besluit om in het buitengebied van Ritthem niet langer een marinierskazerne te bouwen. In plaats daarvan wordt het Justitieel Complex Vlissingen gebouwd met onder meer een extra beveiligde inrichting (EBI) voor zware criminelen en een bewaakte rechtbank.

In 2015 kreeg Ritthem zowaar een eigen theater, De Verwachting, waarin inmiddels tientallen bekende en minder bekende artiesten hebben opgetreden. De Zandweg werd heringericht. De wens van de Dorpsraad voor vrijliggende fietspaden werd niet gehonoreerd. Ervoor in de plaats kwamen gekleurde fietsstroken.

Er is - kortom - best veel gerealiseerd tussen 2010 en 2020. Dat ging niet altijd zonder slag of stoot. Om zaken voor elkaar te krijgen, is vaak medewerking van derden nodig en dat kost tijd, veel tijd maar ook overleg, veel overleg.

Het nieuwe Dorpsplan heeft een looptijd van minimaal vijf jaar. Daar is bewust voor gekozen. In het nu voorliggende plan heeft de Dorpsraad een flink aantal actiepunten benoemd die het de komende jaren wil realiseren. Die actiepunten en de tijdspanne, waarin ze gerealiseerd zouden moeten worden, zijn niet in beton gegoten. Plannen kunnen veranderen, want de wereld verandert. Wie had kunnen bedenken dat het maatschappelijk leven in Nederland - en dus ook in Ritthem - in 2020 vrijwel geheel kwam stil te liggen door de uitbraak van corona? In maart 2026 vinden in Nederland gemeenteraadsverkiezingen plaats. De uitkomst daarvan zal ongetwijfeld ook van invloed zijn op (de toekomst van) ons dorp.

Uitgangspunt van dit dorpsplan is, evenals dat van voorgaande plannen, dat participatie, deelname van Ritthemmers hoog in het vaandel staat. Het dorpsplan moet een plan zijn van de inwoners, vóór de inwoners.

In het najaar van 2024 zijn na een oproep tijdens de jaarvergadering vier inwoners aan de slag gegaan in een dorpsplancommissie. Het zijn Paula Nuij, Reinder de Jong, Alex Achterhuis en Ab van der Sluis, die als bestuurslid/penningmeester van de Dorpsraad optreedt als voorzitter.

Het viertal komt tot de conclusie dat een nieuw Dorpsplan vijf thema's moet bevatten:

1. Wonen
2. Openbare Ruimte
3. Leefbaarheid
4. Omgeving
5. Sport en recreatie

Al vrij snel wordt besloten een dorpsbrede enquête uit te zetten. Alle dorpsbewoners boven de achttien jaar wordt gevraagd om een formulier in te vullen, dat huis-aan-huis persoonlijk wordt verspreid. Het is misschien ouderwets om mensen op papier wat te vragen, maar uit ervaring is gebleken dat persoonlijk contact meer oplevert, dan het invullen van een formulier online. En dat blijkt. Maar liefst zestig procent van alle inwoners ouder dan achttien jaar geeft zijn of haar mening. De Dorpsraad vindt dat het nieuwe Dorpsplan dan ook voldoende draagkracht heeft onder de bevolking.

Alle opgehaalde enquêteformulieren zijn handmatig verwerkt. De uitkomsten én de geformuleerde actiepunten heeft de dorpsplancommissie voorgelegd aan de Dorpsraad, die na wat kleine wijzigingen zijn akkoord heeft gegeven.

Dit Dorpsplan is een tussenstand: het proces dat de Dorpsraad samen met de inwoners is gestart is nooit af. Het is een kompas, een richtinggevend document voor de toekomst van Ritthem.

De toekomst van Ritthem is niet te voorspellen en dus is er sprake van een doorlopend proces. De actiepunten zullen steeds terugkeren op de agenda van de Dorpsraad en de openbare jaarvergadering. Het dorpsplan is als volgt geschreven: elk thema is uitgesplitst met daarbij een vijftal (of meer) actiepunten. De Dorpsraad heeft ervoor gekozen de actiepunten zo concreet mogelijk te formuleren. De Dorpsraad is zich ervan bewust dat niet alle actiepunten evenveel draagvlak hebben. Er zijn keuzes gemaakt, soms moeilijke keuzes. Met dit plan wil de Dorpsraad aan de slag, voor een mooie toekomst voor ons dorp!

THEMA WONEN

Formeel is Ritthem een wijk van Vlissingen, maar Ritthem is natuurlijk een dorp met een eigen dorpskarakter. Iemand die in Ritthem woont, woont er vaak voor zijn hele leven. Mensen wonen hier tientallen jaren of keren terug naar het dorp als ze (tijdelijk) elders gewoond hebben. Er wordt weinig verhuisd. Er staan ook nauwelijks huizen te koop. Uit de enquête blijkt dat mensen graag in Ritthem willen wonen voor de rust, de ruimte, het vele groen en de kleinschaligheid. Dat brengt verplichtingen met zich mee. Ritthem moet beperkt groeien voor de leefbaarheid en om het beperkte aantal voorzieningen in stand te kunnen blijven houden. Denk daarbij aan de vele activiteiten in het dorpshuis en niet in de laatste plaats aan het verenigingsleven in Ritthem, zoals Atlas. Niet groeien, betekent stilstand en verlies van voorzieningen. Ook gezien de landelijke trend van bevolkingsgroei en gezinsverdunding zal er meer behoefte zijn aan woningen. Om in- en doorstroom te bevorderen is de Dorpsraad voorstander van gematigde groei van het dorp.

De Dorpsraad wil behoud van het dorps karakter en de vele doorkijkjes op de Zandweg, de Zuidwateringstraat en de Rammekensweg. In die wegen is een enkele woning denkbaar op beschikbare plaatsen. Wat Ritthem vooral mist is een gevarieerd woningbestand. Er zijn onvoldoende woningen voor ouderen en starters. Er is vraag naar goedkope koopwoningen en levensloopbestendige huizen.

Huurwoningen zijn er alleen te vinden in de Lambrechtsenstraat. Of er nieuwe huurwoningen moeten komen, is nog maar de vraag. Want de vraag naar huurwoningen vanuit het dorp is minimaal.

Actiepunten:

1. De Dorpsraad voert overleg met het gemeentebestuur, projectontwikkelaars en woningcorporaties. In die gesprekken zal de Dorpsraad er continu op wijzen dat Ritthem vooral behoefte heeft aan een mix van woningen.
2. Als er gebouwd wordt in het dorp, dan verdient het opvullen van lege, historische gaten (waar vroeger huizen hebben gestaan) de voorkeur.
3. De Dorpsraad hecht grote waarde aan participatie. Projectontwikkelaars/initiatiefnemers voor woningbouw dragen zorg voor deze participatie en brengen verslag uit aan de Dorpsraad.
4. De Dorpsraad neemt het initiatief voor een tweejaarlijkse informatiemarkt over verduurzaming.
5. De Dorpsraad wil behoud van het dorps karakter, dat betekent ook geen beperkte hoogbouw..

THEMA OPENBARE RUIJTE

Ritthem is een rustig, groen en schoon dorp en dat moet zo blijven, blijkt wel uit de enquête die ten grondslag ligt aan dit dorpsplan. Er is grote tevredenheid over de inrichting van de openbare ruimte. Gemiddeld krijgt deze een ruime zeven als rapportcijfer.

Er zijn nogal wat opmerkingen gemaakt over de afvalinzameling. Die laat op sommige punten te wensen over. De ondergrondse bakken zijn (te) snel vol of ze zijn kapot, waardoor het risico bestaat op zwerfafval.

Ondanks het feit dat er de afgelopen jaren wegwerkzaamheden zijn geweest (in 2025 bijvoorbeeld is de Dorpsweg nog herbestraat en de Dorpsstraat deels) is er nog genoeg werk aan de winkel. Vooral de wat (oudere) inwoners die minder mobiel zijn en gebruik maken van een scootmobiel of een rollator hebben last van ongelijkmatige bestrating. Dat kan én moet beter, willen we ervoor zorgen dat mensen hier tot volle tevredenheid willen wonen.

De elektrische auto is ook in Ritthem in opmars. Dat is te merken aan bewoners die zelf een oplaadpunt hebben gemonteerd aan hun woning. Openbare oplaadpunten zijn er (nog) niet in het dorp, terwijl naar verwachting het aantal elektrische auto's of hybride voertuigen alleen maar zal stijgen.

Actiepunten:

1. De Dorpsraad wil elke twee jaar een dorpschouw (fiets- of wandeltocht) houden met burgemeester en wethouders en/of (wijk)ambtenaren.
2. De reinigingsdienst zal gevraagd worden om gedurende een langere periode de afvalinzameling te monitoren en naar aanleiding van de uitkomsten maatregelen te nemen.
3. De Dorpsraad gaat een jaarlijkse prijsvraag uitschrijven om ideeën om het dorp te vergroenen. Het beste idee wordt beloond met vijftig euro.
4. Het onderhoud van het openbaar groen kan beter. Het heeft nu niveau C. De Dorpsraad streeft naar niveau B. Ter verduidelijking: A is het beste. Bij C accepteer je als gemeente dat onderhoud later wordt uitgevoerd dan noodzakelijk, dat er een beetje zwerfvuil mag liggen dat onkruid niet meteen wordt verwijderd.
5. De Dorpsraad gaat na of er mogelijkheden zijn voor het (laten) plaatsen van openbare oplaadpunten voor elektrische auto's.
6. De Dorpsraad inventariseert waar bijen- en insectenkasten geplaatst kunnen worden.

THEMA LEEFBAARHEID

Dat Ritthem een klein dorp is, wil niet zeggen dat er helemaal geen problemen zijn. Het is voor de Dorpsraad Ritthem moeilijk een rode draad te ontdekken in de uitkomsten van de enquête als het gaat om leefbaarheid. Leefbaarheid is een containerbegrip, iedereen kan daar zelf invulling aan geven. Waar de een klaagt over te snel rijdende auto's, heeft de ander daar weer geen problemen mee.

Er zijn wel zorgen over het verkeer en de verkeersveiligheid in Ritthem. Er wordt te hard gereden op de doorgaande wegen. De komende jaren moeten er maatregelen getroffen worden die de snelheid verminderen. Dat zal in overleg moeten gebeuren met de wegbeheerders, zoals de gemeente en Waterschap Scheldestromen. Maar ook de Ritthemers moeten bij zichzelf te rade gaan. Rij ik zelf niet te snel?

De meeste klachten/opmerkingen komen uit de Zandweg, die af en toe op een racebaan lijkt. De klachten zijn niet van vandaag of gisteren. Ook uit de vorige enquête kwam naar voren dat er veel te snel wordt gereden op de Zandweg. De weg is vervolgens heringericht. Er kwamen geen vrijliggende fietspaden, want te duur. Daarvoor in de plaats kwamen er rood gekleurde rijstroken voor fietsers en er kwamen drempels. Maar toch is dat allemaal niet genoeg gebleken.

Door de vele activiteiten in het Dorpshuis/Theater De Verwachting heeft zich een nieuw probleem aangediend, het parkeren. Het kan soms behoorlijk druk zijn in de Dorpsstraat en omliggende straten met theaterbezoekers die met de auto komen. Het theater is zich daarvan bewust en roept bezoekers op om zo min mogelijk met de auto te komen. Maar die optie is niet voor iedereen weggelegd. Sommige bezoekers - denk aan mensen die slecht ter been zijn of een beperking hebben - hebben nu eenmaal een auto nodig om van A naar B te komen.

Aan het einde van de middag en in de weekenden kan het soms druk zijn met bedrijfsbusjes die op de openbare weg geparkeerd zijn. Voor de duidelijkheid: dat is niet verboden, maar het is geen fraai gezicht en het kan soms tot gevaarlijke situaties leiden als bedrijfsbusjes geparkeerd staan op plekken waar ze het zicht ontnemen op andere wegen. Daarover zijn in de enquête verschillende opmerkingen gemaakt. Dorpsbewoners ervaren de busjes als vervelend, gevaarlijk en ontsierend.

Actiepunten:

1. De Dorpsraad neemt het initiatief voor een jaarlijks overleg met alle verenigingen in het dorp over wat er speelt in Ritthem.
2. De wijkagent zal gevraagd worden om elk kwartaal (of vaker indien mogelijk) spreekuur te houden in het dorp, samen met de wijkambtenaar.
3. De Dorpsraad gaat overleggen met Delta of het dorp versneld kan worden aangesloten op glasvezel.
4. De Dorpsraad kijkt in overleg met providers of er aan de rand van het dorp een zendmast geplaatst kan worden. Er zijn veel klachten over de mobiele bereikbaarheid.

5. De Dorpsraad wil dat er snelheidsmetingen gehouden worden op diverse plekken in het dorp, zoals de Zandweg, de Rammekensweg en de Zuidwateringstraat. Wellicht is het mogelijk om (tijdelijk) een matrixkast te plaatsen, waarop de snelheid wordt aangegeven.
6. De Dorpsraad bekijkt in overleg met wegbeheerders of het mogelijk is snelheidsbeperkende maatregelen te nemen op doorgaande wegen in de vorm van chicanes/bloembakken.
7. Er zijn nog steeds klachten over 'de dijk' over activiteiten die het daglicht niet kunnen verdragen. Die problematiek doet zich ook voor op het parkeerterrein bij Fort Rammekens en op het parkeerterrein aan de Fort de Ruyterweg bij de Spuikom. De Dorpsraad vraagt de politie om extra te surveilleren op de bovengenoemde locaties.
8. De Dorpsraad wil dat er binnen de termijn van het dorpsplan een oplossing komt voor de 'parkeerproblematiek'. Dat kan bijvoorbeeld door betere verwijzing of de aanleg van een klein parkeerterrein aan de rand van het dorp.

THEMA OMGEVING

Ritthem zou Ritthem niet zijn, zonder de prachtige omgeving van het dorp. Je hoeft vaak maar een paar honderd meter te wandelen om in het buitengebied te komen. En dat buitengebied is gevarieerd. Menig inwoner van Walcheren zal daar jaloers op zijn. Loop de Zuidwateringstraat maar uit en je zit aan de Westerschelde. Via het ommetje langs Atlas ben je in een mum van tijd in het Rammekensbos en wie de Rammekensweg afloopt, belandt zo in de polder De Dorpsraad ziet het buitengebied ook als verantwoordelijkheid samen met Staatsbosbeheer, Waterschap en andere organisaties. Het is dan ook niet verrassend dat 'de omgeving' deel uitmaakte van de gehouden enquête

De industrie rukt steeds verder op. Het kabinet wil twee nieuwe kerncentrales in ons land bouwen. Borssele lijkt - naast Zeeuws-Vlaanderen - de meeste kans te maken. Verder zijn er plannen om een grote ammoniak opslag in Vlissingen-oost te realiseren en de haven van Vlissingen is in beeld als 'host nation support', waar in tijden van geopolitieke crisis munitie en defensiemateriaal wordt overgeslagen. Het zijn allemaal ontwikkelingen die de Dorpsraad zorgen baren. De Dorpsraad voelt zich daarbij gesteund door de bewoners, want uit de enquête blijkt dat een meerderheid zich daarover ook zorgen maakt. Het idee voor een groene zône tussen Vlissingen-oost en het dorp kan op steun rekenen. De Dorpsraad voert gesprekken over herinrichting van de Schorer en Welzingepolder, een gebied met een oppervlakte van 155 hectare. Bij alle initiatieven die genomen worden met betrekking tot het buitengebied moeten rust en ruimte prioriteit krijgen.

Eén van de grootste ergernissen is het naaktlopen/cruisen bij het Ritthemse strand. Dat is al jaren zo en lijkt een fenomeen dat bij de overheden weinig prioriteit krijgt. Wat de Dorpsraad betreft, wordt het tijd dat de overlast daar een halt wordt toegeroepen en dat iedereen daar veilig en relaxt kan recreëren. Over veilig gesproken; het strandje kan wel een opknapbeurt gebruiken. Eerdere pogingen van de Dorpsraad om het strandje op te hogen, hebben geen succes gehad. Het strandje heeft geen functie als waterkering en dus vinden Waterschap en Rijkswaterstaat het niet nodig om er nieuw zand op te spuiten. Maar, omdat niet geschoten altijd mis is, gaat de Dorpsraad toch nog een keer een poging wagen.

Actiepunten:

1. Tweejaarlijkse strandschoonmaak dag houden op het Ritthemse strandje
2. Overleggen met Waterschap Scheldestromen en/of Rijkswaterstaat om te bekijken wat zij kunnen doen om ervoor te zorgen dat het strandje opgehoogd/verbeterd wordt.
3. De Dorpsraad gaat de gemeente vragen of boa's (regelmatiger) kunnen controleren op naaktloperij in de directe omgeving van het Ritthemse strandje.
4. Met Staatsbosbeheer overleggen over verbetering van de onderhoudsstatus van het Rammekensbos
5. Plannen voor plaatsing nieuwe windmolens kritisch volgen, ook al zijn er op dit moment geen concrete plannen voor windmolens.
6. Samen optrekken met dorpsraden Souburg en Nieuwdorp met betrekking tot plannen kerncentrales en ammoniak opslag.

THEMA SPORT EN RECREATIE

Ritthem mag zich gelukkig prijzen dat er - zeker voor zo'n klein dorp - veel sportieve activiteiten zijn. We noemen de vele ringsteekwedstrijden in de Dorpsstraat en bij de Karnemelksehoek, maar uiteraard ook omnisportvereniging Atlas, die niet alleen korfbalwedstrijden organiseert, maar ook de jaarlijkse Rammekensloop. Sport zorgt voor verbroedering, ontmoeting, beweging en brengt natuurlijk leven in de brouwerij.

Aantrekkelijke wandelroutes en groene rustpunten zijn niet alleen belangrijk voor de eigen dorpsbewoners, maar ook voor bezoekers van buitenaf, of dat nu dagjesmensen zijn of mensen die op één van de campings verblijven. Wandelroutes zorgen ervoor dat mensen bewegen en dat ze genieten van de natuur

Een levendig dorp heeft plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar ze kunnen ontspannen en genieten van hun vrije tijd. Die plekken behoeven verbetering, blijkt uit onze enquête. Er mogen wel wat meer bankjes komen en meer informatieborden.

Sport en recreatie zijn onmisbaar voor een vitaal dorpsleven. Door te investeren in wandelroutes, aantrekkelijke buitenruimtes wordt Ritthem nog gezelliger en leefbaarder.

Actiepunten:

1. Met de Stichting Landschapsbeheer bekijken of er meer informatiebordjes geplaatst kunnen worden.
2. Met de gemeente Vlissingen en de Stichting Landschapsbeheer kijken naar inrichting wandelroutes in de Stadslandgoed (omgeving Justitieel Complex Vlissingen)
3. Mogelijkheden onderzoeken van een MTB-baan/fitness buitenruimte
4. Bloemranden en paadjes aanleggen langs en tussen de weilanden